

Bone Falck Rønne – en pionér i folkeoplysning og mission

Harald Nielsen

Dansk Missionsråd, 2014

216 sider

Anmeldt af **Kurt E. Larsen**

Præsten Bone Falck Rønne var en stor pionérskikkelse i den danske kirkes historie, idet han frem for nogen var manden bag *foreningerne*. Hans tanke var: Hvis Gud vil have en opgave gjort, skal man ikke vente, til de kirkelige myndigheder beslutter sig for det, men danne en forening af mennesker med hjerte for den sag – og så gå i gang. Ideen voksede frem i England omkring 1800, men blev i Danmark taget op af Rønne, hvis navn særligt er knyttet til Bibelselskabet, Missionsselskabet (DMS) og Traktatselskabet – de to sidstnævnte tog han selv initiativ til. Midt i oplysningstidens generelle frafald havde Rønne bevaret sin klassiske kristne tro, som han havde medbragt fra hjemmet i Fredericia, og han så behovet for mission via bibler og kristen litteratur, først i sit eget sogn – og siden til verdens ende gennem Ydre Mission. Rønne tog fat på opgaverne, for hvor der er en vilje, der er også en vej. I grunden er han blevet stamfar til alt kirkeligt foreningsarbejde i landet. Man kunne

ligefrem overveje at kåre Rønne til stifter af en særlig kirkelig retning i landet: Det kirkelige foreningslivs retning. Når man ikke traditionelt har gjort det, hænger det sammen med, at Indre Mission i meget vid udstrækning kom til at præge det kirkelige foreningsarbejde i landet. I øvrigt er der det direkte link mellem Rønne og Indre Mission, at Rønnes søn, der ligeledes var ven af lægfolkets foreninger, var C. F. Rønne, formand for Indre Mission før Vilhelm Beck.

Harald Nielsen, tidligere generalsekretær for Danmission – arvtageren til Rønnes DMS – har skrevet en god og lærerig bog om Bone Falck Rønne. På basis af de samtidige kilder formår han at tegne et levende billede af tiden og manden. Rønne blev ved jubilæet i 1921 grundigt portrætteret af professor J. Oskar Andersen, der hylder Rønne som vækkelsesmand og initiativtager til det frivillige kirkelige arbejde, som Andersen selv var en varm ven af. For Andersen var foreningerne

et gode, fordi de byggede på det bibelske skel mellem troende og vantro, som folkekirken ikke ellers havde let ved at tegne. Harald Nielsens vinkel er en anden. Han gjorde sig engang i bogen *Kirke og Forening* til talsmand for værdien af kirkelige foreninger, for så vidt disse ellers arbejder på bredt folkekirkeligt grundlag og kun ser sig som et supplement til folkekirken. Den grundlæggende forskel på J. Oskar Andersens og Harald Nielsens kirkesyn skinner igennem i præsentationen af Rønne. I Harald Nielsens fremstilling bliver han i langt højere grad skildret som sognepræsten, ikke som vækkelsesmanden i spændingsforhold til og i konflikt med de kirkelige myndighe-

der. Og Harald Nielsen lægger også mere vægt på kontinuiteten fra oplysningstid til vækkelsestid – kaldet ”oplysningspietisme” – hvor Andersen vægtlagde bruddet. Således bærer selv de mest saglige kirkehistorikere deres egen holdninger med til læsning af kilderne, men derfor kan de jo godt begge have en vigtig pointe!

Harald Nielsen har leveret et solidt stykke historisk arbejde, bygget på grundigt arbejde med kilderne. For alle venner af missionsarbejdet i dag, både den indre og den ydre, er der inspiration at hente i at studere denne pionérskikkelse. Bogen er også meget smukt udstyret.